האחד חולץ לשמיהן. שהרי אינו יכול לכנוס דילמא פגע באחות זקוקה: **דוקא קאני.** האחד חולץ לשמיהן תחילה והדר יבומי [1] אחת מהשניים אחר חליצת אחיו אבל יבומי אחת מן השניים תחילה אפי' לאחר חליצת אחיו שאין כאן אחות זקוקה לא לישתרי דכיון דלא חלץ היחיד לשמיהן איכא למיחש בזו שמתייבמת שמא זו היא יבמתו של יחידי נמצא כונסה ונושא יבמה לשוק כלומר למי שאין ליבמה ונושא אותה בלא חליצה ומשום הקדמת חליצת אחד מן השניים ליבוס של שני לא איצטריך למיתניא דהא דפגיעת אחות זקוקתו מרישא שמעינן: **אחת מבנותיך מקודשת לאחד מבני.** וכגון שעשאוהו שליח: **כל אחת גריכה ה' גיטין.** שאין יודע איזו נתקדשה ומאיזה מהם נתקדשה לפיכך צריכות גט מכולן: **והילה מאחד מהם.** שמא תרוסת המת היא וכל אחת עומדת בספק זה: **יע"ל קג"ם.** שימני הלכות הן שנחלקו בהם אביי ורבא ובכל מקום הלכה כרבא חוץ מאלו. יאוש שלא מדעת בחלו מציאות (ב"מ דף כא.). ועד זומם אביי אמר למפרע הוא נפסל בפרק [זה בורר] (סנהדרין דף מ.). לחי העומד מאליו בפ"ק דעירובין (דף טו.). קדושין שלא נמסרו לביאה בשמעתין. גילוי דעתא בגיטא בהשולח (גיטין דף לד.). מומר אוכל נבילות [6] לתיאבון בפ' [זה בורר] (דף מ.): **ונקיט רב בידיה שלש.** [7] לשלש מהן היה אוחזן בידו לסדרן בסדר גירסתו אבל הרביעית לא היתה מוחזקת בידו לסדרה בגרסת הגמרא: **המקדש בפירות שביעית מקודשת.** ולא אמרינן לאו ממונו דזוכה בהן [8] גיהנו שלא כיון דזכה בהן ממונו הוא לכל דבר אי נמי דלא תימא לאכלה אמר רחמנא (ויקרא כה) ולא לדבר אחר [9]: **ואפילו בגזל דידה.** ולא אמרינן מדקנילתיה אחילתיה: **ואפילו במקוס שנעשית לה צרה.** ואע"פ שבכל עדות שהאשה כשירה אין הצרה נאמנת שליחות מיהא כיון דעבדא עבדא כך פרש"י ואין זה שום חידוש כיון שעשאתה שליח והיא נתרצית להיות שלוחה למה לא תהיה שלוחה אע"פ שנעשית לה צרה. רא"ש. ג. ואני אומר פי' דלא בעי למימר בשקיבלה סתם שלא אמרו לה קבלי בשבילנו דפשיטא דלא מהני כלום דאשו אם אמר אדם לאשה התקדשי לי בחפץ זה וקיבלה אשה אחרת החפץ בלא צווה תהיה מקודשת וכו' אלא הכי פי' כשקיבלה סתם אמרו לה קבלי בשביל כולנו והיא לא אמרה כן אקבל גם בשבילכם אלא שתקה וקבלה סתם וקמ"ל דכיון שקיבלה בסתם ולא אמרה בפירוש איני רוצה לעשות שליחותכם מסתמא בשביל כולם קיבלה ואע"פ שנעשו לה צרות. רא"ש ד. דגמרה ומקניא ליה כדי שתתקדש. רשב"א. ה. והא דנקט רב אפי' בגזל דידה משום דבשדיך מיקדשא טפי בגזל דידה דאיכא למימר מדקיבלה מחלה ליה נקט אפילו. תוס' הרא"ש. ו. אע"פ שהוא שלו דלא קנייה גזלן. ריטב"א: [ד]בגזל אשכחן פלוגתא דתנאי במרובה בשמעתין דצנועין. תוס' הרא"ש. ז. דמשום חומר דערוות היה ראוי להחמיר ולומר דקדשה בגזל מקודשת דעשאוהו כשלו לקדושין. רשב"א: ניחוש לר"ש דאמר סתם גזילה יאוש בעלים. ריטב"א: לפי שהיה ראוי להחמיר ולומר דקדשה בגזל מקודשת אע"ג דלא קני משום גזירה דלאחר יאוש. תוס' הרא"ש.

והילכתא כוותיה דאביי ביע"ל קג"ם. מעשה בא לפני ר"ת בנבו של הר"ר אושעיא הלוי שקידש את עשיר אחד ואמר בתך מקודשת לי סתמא ולא פירש פלונית בתך ואמר ר"ת דמקודשת ולא מיבעיא אם שידך באחת מהם בשם ואח"כ קידשה סתם דאדעתא דהכי קידשה אלא אפי' לא שידך בשם אלא שנתרלו בפה ואמר פלוניתא אמן לך יש לנו לומר דאדעתא דהכי קדיש דשארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב [10] ועוד אפי' לא פירש נמי אפי' בפה יש לנו לומר דקידש הגדולה משום דלא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני [11] הבכירה [12] והר"ר מנחם מיוני נחלק עליו ואמר דהא הוי נמי כמי שקידש אחת משתי אחיות ואי כדברי ר"ת דהגדולה מקודשת משום דלא יעשה כן במקומנו זה אינו לא לרבא ולא לאביי דהא אפילו לאביי דאמר הוו קידושין לא אמרינן אלא להצריכה גט אם כן זה נמי צריך ליתן גט ואף ר"ת חזר בו ולא עבד עובדא:

ביע"ל קג"ם. למ"ד פירש הקונטרס למי העומד מאליו ור"ת מפרש דהלמ"ד היינו [13] ימי לידה שאינה רואה בהן שאין עולים לספירת זיבתה ובני נרבונא מפרשים דהלמ"ד היינו פלוגתא דפ' כל שעה (פסחים דף כה:) [14] לא אפשר ולא קמכוון דהלכה כאביי ומכל מקום לא הוזכר יע"ל קג"ם אלא על יאוש שלא מדעת ועד זומם ור"ת אמאי לא חשיב נמי פשע בה ואצלא לאנס ומתה כדרכה אביי משמיה דרבה אמר חייב ורבא משמיה דרבה אמר פטור (ב"מ דף לו:) והלכה כאביי דהא מסקינן (שם דף מב.) והלכתא תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב כדפר"ח ובספרים לא כתוב והלכתא בהך שמעתא אבל כתב בה"ג וגם כתוב בספרים גבי המפקיד מעות אצל חבירו [15] בעובדא דצריפא דאורבני וגראה לפרש דלכך לא נכתבה בכללא דיע"ל קג"ם דלאחר כך נפסקה הך [16] הילכתא [17] כרבנן סבוראי: **המקדש בפירות** שביעית מקודשת. פירש בקונטרס ולא אמרינן לאו ממונו הוא לקדש בו את האשה כיון דלא בא אלא מטעם זכיה כיון דזכה בו ממונו הוא לכל דבר אי נמי יש לפרש דאע"ג דאסור לקנות מהם חפץ דלכתיב [18] נאכלה ולא לסחורה [19] ה"מ לכתחילה אבל בדיעבד המקח קייס וכן גבי אשה בדיעבד מקודשת וכן משמע לקמן במתניתין (דף טו:) דקתני מכרן וקידש בדמיהן מקודשת:

ואפילו במקום שנעשית לה צרה. דנהי נמי דצרתה אינה נאמנת לומר מת בעלה דילמא מקלקלא לה [20] הני מילי עדות בלא מעשה אבל [21] עדות במעשה נאמנת אי נמי י"ל להחידוש הוי מהא דאמר אשה נעשית שליח לחבירתה אפי' היכא דקיבלה הקידושין מסתמא:

והוא לא אמר והא אמר רבי יוחנן גזל בו'. תימה מאי מתמה גמרא דלמא לא אמר ר' יוחנן מילתיה אלא בגזל דאחריס אבל בגזל דידה פליג עליה דרב דאמר דאיכא מקודשת דהא שמעינן אדרבה גרע גזל דידה מגזל דעלמא דמאי אמרה אין שקלי ודידי שקלי ורב הוה מיירי בדלא בדיך ור"ת ומאי אתא ר' יוחנן לאשמועינן בהא [22] דאחריס דאינו יכול להקדיש פשיטא דהא אחריס בכמה משניות ובריתות דגזל אינו נקנה אלא ביאוש כגון ההיא דאינו מציאות (ב"מ ד' כב.) שעוף נהר קוריו עליו ואצניו אם נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו משמע הא לא נתייאשו לא וי"ל דמילתיה דרבי יוחנן קא משמע לן דאין הגזל יכול להקדישן לפי שאינן ברשותו אבל בגזלן ליכא שום חידוש כדפרישית ור"ת לרב נמי דקאמר לעיל דקידשה בגזל אינה מקודשת מאי אתא לאשמועינן הא מכח משנה שלימה היא דהיכא דלא נתייאשו הבעלים אינו שלו ויש לומר מכל מקום אצטריך מילתיה דרב דאי מכח המשנה הוה אמינא דוקא בממונא הוא דלא קנה אלא ביאוש ליתייבוהו בית דין לשלם אבל לאומרא אע"ג דלא נתייאשו אמרינן אם קידש אשה מקודשת להצריכה גט [23] לכך אצטריך מילתיה דרב לומר דאינה מקודשת והשתא ניחא שפיר דמתמה גמרא ממילתא דרבי יוחנן והוא

האחד חולץ לשתיהן והשנים אחד חולץ ואחד מיבם אם קדמו וכנסו אין מוציאין אותן מידם דוקא מיחלץ והדר יבומי אבל יבומי והדר מיחלץ לא דקא פגע ביבמה לשוק ת"ש דתני טביומי [1] אלזה חמשה בנים ולזה חמשה בנות ואמר אחת מבנותיך מקודשת לאחד מבני כל אחת ואחת צריכה חמשה גיטין מת אחד מהם כל אחת ואחת צריכה ארבעה גיטין וחליצה מאחד מהן וב"ת ה"נ כשהוכרו ולבסוף נתערבו הא אחת מבנותיך לאחד מבני קתני תיובתא דרבא תיובתא [6] והילכתא כוותיה דאביי ביע"ל קג"ם: מעשה בחמש נשים: אמר רב ש"מ ממתניתין ארבע ונקיט רב בידיה תלת ש"מ [2] המקדש בפירות שביעית מקודשת ושמע מינה קידשה בגזל אינה מקודשת אפילו בגזל דידה ממאי מדקתני שלהם היתה ושל שביעית היתה טעמא דשביעית דהפקר הוא הא דשאר שני שבוע לא ושמע מינה [3] אשה נעשית שליח לחבירתה ואפילו במקום שנעשית לה צרה ואידך מאי היא קידושין שאין מסורים לביאה וניחשבה משום דמספקא ליה אי כאביי אי כרבא כי סליק ר' זירא אמרה להא שמעתא [4] קמיה דר' יוחנן אמר ליה מי אמר רב הכי והוא לא אמר [5] והאמר ר' יוחנן [6] גזל ולא נתייאשו הבעלים שניהם אינם יכולים להקדיש זה לפי שאינו שלו וזה לפי שאינו ברשותו הכי קא"ל מי אמר רב כוותי מיתיבי [7] קידשה בגזל בחמס ובגניבה או שחטף סלע מידה וקדשה מקודשת התם בגזל דידה הא מדקתני סיפא או שחטף סלע משלה מכלל דרישא בגזל דעלמא עסקינן פירושי קא מפרש קידשה בגזל בחמס ובגניבה כיצד כגון שחטף סלע מידה וקדשה בו [8] והא

נגזל דידה. רב נמי להא ואמאי לא נקט דידיה אלא תלת הא נמי ש"מ דקידושין שאין מסורין לביאה [9] לא הוו קידושין: **מספקא ליה אי כאביי.** דמוקי לה בבת אחת שקידש שתיהן הא קידש אחת מהן מקודשת ואע"ג דלא פירש ושמע מינה הוו קידושין ואי כרבא דמוקי בשלא קידש אלא אחת ולהכי אמר רב שמע מינה ממתניתין ארבע דודאי קידושין שלא נמסרו לביאה נמי שמעינן מינה אבל לא היה לו לפרש הי מיינייהו שמעת מינה אי הוו קידושין אי לא הוו קידושין: **אמרה לשמעתא.** הא דקא אמרינן לעיל קדשה בגזל אינה מקודשת: **אמר רב הכי.** קא סלקא דעתך אתמוהי אתמה משום דלא סבירא ליה: ופרכינן ואילו רבי יוחנן גופיה מי לא אמר הכי דגזל שבידו אינו ממונו: ממסן יהיב דמי על כרחו של בעל חפץ: **בגזל דידה.** כיון דקבילתיה אחילתיה ולקמן פריך הא רב נמי בגזל דידה קאמר: והא

נמצון דבגזל דידה מקודשת טפי מבגזל דעלמא [10] וי"ל דהא דמהני גזל דידה טפי מגזל דעלמא הני מילי בדשדיך אבל בדלא שדיך אדרבה גרע גזל דידה מגזל דעלמא דמאי אמרה אין שקלי ודידי שקלי ורב הוה מיירי בדלא שדיך ור"ת ומאי אתא ר' יוחנן לאשמועינן בהא [11] דאחריס דאינו יכול להקדישן לפי שאינן ברשותו אבל בגזלן ליכא שום חידוש כדפרישית וא"ת לרב נמי דקאמר לעיל דקידשה בגזל אינה מקודשת מאי אתא לאשמועינן הא מכח משנה שלימה היא דהיכא דלא נתייאשו הבעלים אינו שלו ויש לומר מכל מקום אצטריך מילתיה דרב דאי מכח המשנה הוה אמינא דוקא בממונא הוא דלא קנה אלא ביאוש ליתייבוהו בית דין לשלם אבל לאומרא אע"ג דלא נתייאשו אמרינן אם קידש אשה מקודשת להצריכה גט [12] לכך אצטריך מילתיה דרב לומר דאינה מקודשת והשתא ניחא שפיר דמתמה גמרא ממילתא דרבי יוחנן והוא

מסורת הש"ס

א) [ב"ק עג. ב"מ כב: סנהדרין מז.], ב) [בכל"מ טופ: דרב], ג) ב"ק סח: ע. ב"מ ז., ד) [עיל יג., ה) [בכל"מ טופ: מקודשת], ו) [בדפו"ר (כלן ובסמוך): אחד. ונגל"ל אחד מהשנים וכו' אחד מן השנים], ז) [ל"ל אלם. ועיין רש"ן], ח) [בכל"מ שבדפו"ר טופ: אלא הפקר], ט) [בכורות יג ע"ב], י) [יבמות קיז ע"א], כ) [בכל"מ שבדפו"ר: הא. ובגל"ל], ל) [ל"ל ע"ס. וגל"ל מי. (רש"ש)], מ) [לפיה ג. ועי' לעיל מה ע"ב], נ) [בנלמות כט], ס) [נלה לז.], ע) [ל"ל ע"ס. (רש"ש)], פ) [ב"מ מב. ע"ש תוס' ד"ה ה"ג ר"מ], צ) [ל"ל ברבנן. (רש"ש)], ק) [ע"ז סב.], ר) [יבמות קיז ע"א], ש) [יתכן דל"ל אבל שליחות בנמעבה. (הר"ש מדעפוח)], ת) [ל"ל לתמר. (רש"ש)], א) [בכורות יב ע"ב], ב) [וכ"ה ברש"ש. וכ"ה בכל"מ ב"מ כב: וסנהדרין מז.],

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ביע"ל וכו' בסה"ד הילכתא כרבנן סבוראי. ע' יבמות לט ע"א תד"ה אע"ג: ד"ה המקדש וכו' ה"ם לכתחלה. ע' ע"ז ד' סב ע"א תוס' ד"ה נגמלא:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה יע"ל קג"ם וכו' אוכל נבילות להכעיס כפ' זה בורר ב):

מוסף תוספות

א. ועוד אומר ר"ת אפשר להיות דלא חשיב אין מסורין לביאה אלא דוקא אחת מבנותיך כדקתני בסמוך אחת מבנותיך לאחד מבני אבל אמר בתך מקודשת לי משמע שפיר גדולה אפי' בלא שידוכין. תוס' הרא"ש. [ולכאורה לפ"ז מחורץ קושית הר"ר מנחם]. ב. ואע"פ שבכל עדות שהאשה כשירה אין הצרה נאמנת שליחות מיהא כיון דעבדא עבדא כך פרש"י ואין זה שום חידוש כיון שעשאתה שליח והיא נתרצית להיות שלוחה למה לא תהיה שלוחה אע"פ שנעשית לה צרה. רא"ש. ג. ואני אומר פי' דלא בעי למימר בשקיבלה סתם שלא אמרו לה קבלי בשבילנו דפשיטא דלא מהני כלום דאשו אם אמר אדם לאשה התקדשי לי בחפץ זה וקיבלה אשה אחרת החפץ בלא צווה תהיה מקודשת וכו' אלא הכי פי' כשקיבלה סתם אמרו לה קבלי בשביל כולנו והיא לא אמרה כן אקבל גם בשבילכם אלא שתקה וקבלה סתם וקמ"ל דכיון שקיבלה בסתם ולא אמרה בפירוש איני רוצה לעשות שליחותכם מסתמא בשביל כולם

עין משפט נר מצוה

קלב) א מיי' פ"ט מהל' מישות הל"ז טוש"ע אה"ע סי' לז סעי' יט:
קלג) ב מיי' שם פ"ב הלכה ג:
קלד) ג מיי' שם פ"ד [הל"מ] והל"ג טוש"ע אה"ע סי' לז סעי' מ:
קלה) ד מיי' פ"ז מהל' עדות הל' כד סמג עשין קלב [טוש"ע יו"ד סי' רנח סעי' ז חו"מ סי' שמ סעי' ו]:

תוס' ר"י הזקן

חמש בנות. נערות או קטנות. אחת מבנותיך לאחד מבני. וכגון שעשאוהו שליח. חמשה גיטין. שהרי אינו יודע איזו נתקדשה למי. לפיכך כל אחת ואחת צריכה גט מכולם ואם מת אחד מהן צריכה כל אחת ואחת גט וצריכה חליצה מאחד מהן דכיון שחלץ לה אחד נפטרה משאר אחין. שהוכרו. בשעת קדושין ומסורין לביאה ולבסוף שכחו איזו קדשה לכל אחד ואחד. יע"ל קג"ם. סימני הלכות הם שנחלקו בהם אביי ורבא. יאוש שלא מדעת באלו מציאות [ב"מ כא, ב]. עד זומם פרק (דיני ממונות) [זה בורר סנהדרין כז. א]. לחי העומד מאליו פ"ק דעירובין [טו, א]. קדושין שאין מסורין לביאה כאן. גילוי דעתא בגיטא בהשולח [גיטין לד, א]. מומר אוכל נבלות לתיאבון פרק זה בורר [סנהדרין שם]. **מתני'***. בחמש נשים. והיה בכלכלה שוה פרוטה לכל אחת ואחת. על ידי כולן. בשליחות כולן. **גמ'.** (איתיה) בפומיה**. כלומר השלשה היה מפרש ואומר, והרביעית משום דמספקא ליה לא היה מפרשה. דנמ[מתניתין [לא] שמעינן קדושין המסורין לביאה אי הוו קדושין או לא. **בפירות שביעית.** ואע"ג דאמר רחמנא [ויקרא כה, ו] לאכלה ולא לסחורה, [ב] אלא אמרינן קדושין שהאשה נקנית מהם בסחורה דמי. אי נמי דלא אמרינן [דלא הוי] קדושין דלאו ממונו הוא אלא כיון שזכה בו ממונו הוא לכל דבר. ומירי קודם זמן הביעור. מקודשת. דהא אמרינן נכריות מקודשות. בגזל דידה. ולא אמרינן מדקבילתיה אחילתיה. צרה. ואע"ג דאינה נאמנת צרה בחברתה לעדות שהאשה נאמנת, שליחותה מיהא כיון דעבדא עבדא. שבוע. שמיטה. מספקא ליה. אי כאוקימתא דרבא או כאוקימתא דאביי. שאינו שלו. שלא קנה עד שנתיאשו הבעלים. שאינו ברשותו. דכתיב [ויקרא כז, יד] כי יקדיש איש את ביתו, מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו. והא מדקתני סיפא. מגופא דברייתא מקשי ליה ברישא והדר מקשי ליה ממתניתין.

*יעניל נ. ב. **נראה דגרס בגמ' ונקיט רב בפומיה ותלת (ד"ז).

והוא לא אמר כלומר וכי ר' יוחנן לא אמר כך והא מיהו דאמר אינו יכול להקדים לפי שאינו שלו ואפילו איסורא דרבנן לית בה[א] וכמו כן בקידושין נמי לא נחמיר להצריכה גט[ב] והשתא מייתי שפיר גמרא מר' יוחנן[ג]: **אם** נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה. התם (בב"מ דף כב.) מוקי לה דשויה שליח וא"מ אם כן מאי קאמר שלא ברשות וי"ל דה"ק מה שתורם מן היפה שלא ברשות היה[ד] וא"כ צריך לומר גבי פרזומת דשויה שליח דאי לאו הכי מאי מייתי: **המקדש** בחלקו אינה מקודשת. ואם תאמר מי גרע מהמקדש על מנת שאתבר עליך לשלטון (לקמן דף סג.) דמקודשת אף על פי שלא נתן לה כלום אלא שעשה לה הנאה[ה] ויש לומר דלא דמי דהתם יכול ליטול שכר מדיבורו והוי כאילו נתן לה פרוטה[ו] אבל הכא הטובת הנאה אינה משלו דהא ממון גבוה הוא ואינו יכול ליקח ממון מהנאה שעשה לה[ז] (אע"ג דאית ביה שוה פרוטה שיכול למולכה לכהן מ"מ כיון שהוא ממון גבוה אינה מקודשת ולא דמי לע"מ שאתבר עליך לשלטון. ת"י):

וכי אשה בעזרה מנין. פי' הקונטרס לאין אשה נכנסת בעזרה כלתנן פ"ק דכלים ולא דק דלא אשכחן נשים דוכתא דנשים אסורות ליכנס בעזרה שהרי בפרק קמא דכלים תנן החיל מקודש הימנו שאין טומאת מת נכנס לשם[ח] (למעלה הימנו עזרת ישראל שאין מתוסר כפורים נכנס לשם ומייתיס עליה חטאת למעלה הימנו עזרת כהנים שאין ישראלים נכנסים לשם אלא בשעת צרכיהם לסמיכה שחיטה תנופה ולא קתני נשים שאין נכנסות שם[ט] ועוד תנן בפרק כל הפסולין (זבחים דף לא.): שהשחיטה כשרה בנשים א"כ יכולה ליכנס בעזרה ועוד הרי סוטה ונזירה נכנסות בעזרה להניף[י] לכך נראה לי וכי אשה בעזרה להתקדש מנין הרי אין רגילות שתכנס לשם כדי להתקדש שהרי בזיון הוא ומילתא דלא שכיחא היא ולא אייתי תנא מזה[יא]:

[**וזה** יהיה לך מקדש בו[יב]. קשה לדשמוק מלך דמשמע כל צרכיך ולא אצטריך לכתוב אם'. ת"י]:

וסמיך

מחיים אבל לאחר שחיטה לא מאי טעמא כי קא זכו[יג] משלחן גבוה קא זכו דיקא נמי דקתני המקדש בחלקו בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים קידש ש"מ: [יד]תנו רבנן לאחר פטירתו של ר' מאיר אמר להם רבי יהודה לתלמידיו אל יכנסו תלמידי רבי מאיר לכאן מפני שקנתרנים הם ולא ללמוד תורה הם באים אלא לקפחני בהלכות הם באים דחק סומכוס ונכנס אמר להם כך שנה לי ר' מאיר המקדש בחלקו בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים לא קידש כעס ר' יהודה [טו]עליהם אמר להם לא כך אמרתי לכם אל יכנסו מתלמידי ר"מ לכאן מפני שקנתרנים הם ולא ללמוד תורה הם באים אלא לקפחני בהלכות הם באים וכי אשה בעזרה מנין [טז]אמר ר' יוסי יאמרו מאיר שכב יהודה כעס יוסי שתק דברי תורה מה תהא עליה וכי אין אדם עשוי לקבל קידושין לבתו בעזרה ואין אשה עשויה לעשות לה שליח לקבל קידושיה בעזרה ועוד דחקה ונכנסה מאי תניא ר' יהודה אומר מקודשת ר' יוסי אומר אינה מקודשת אמר ר' יוחנן שניהם מקרא אחד דרשו [2]וזה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש ר' יהודה סבר לך ולכל צרכיך ור' יוסי סבר כאש מה אש לאכילה אף הוא נמי לאכילה אמר ר' יוחנן נמנו

נערה: **דחקה ונכנסה מהו.** וכי לא הוצרכנו לשאול בנית המדרש מה יאמרו אם קדשה אם קידושין הם אם לאו: **לכל צרכיך.** ואפילו לקדש בו אשה: **נאם.** מלקו של אהרן הושוה לחלקו של מזבח מה מזבח לאכילה אף כהן לאכילה ולא לדבר אחר: נמנו

דקאמר ואכתי הוי קדשה בגזל עד שיאמר בפירוש דניחא ליה קודם שקידש, אבל אחר שקידש אפילו אמר בפירוש דניחא ליה לאו כלום הוא ואינה מקודשת דאע"ג דהשתא ניחא ליה דואיל ובשעה שקדשה לא היה שלה דיאוש שלא מדעת לא קני בליסטים ישראל אחמא ומי יאושי מייאש. פירושי דוקא לסטים שאינו מזדין דכיטמר מאינשי גנב הוא. בתם גנבה מקודשת. פי' סתם דלא ידעינן אי נתייאשו בעלים או לא. מוזא דסמכי. מלא היד של ראשי בצלים, ולפי שיש בהם גדולים וקטנים אמר ליה מאן פלא לך שהרי שיר בזה חלק לבעל הגינה. כישא. אגודה שדרך הבצלים לחלקן באגודה ואין צריך אדם לחלוק שחלקים שוים הן. פי' סמכי אשקלונ"ש. גינא או (אריתא) [אריסא] גרסינן. ההוא גברא [גרסינן]. אי שהשכר והכלי היה מבעל הבית ולא היה מהמקדש. וי"ש גרים ההוא סרסיא והוא האיש העושה שכר לבעלי בתים. פירוזמא. כלי קטן שנותנים בו שכר. ורש"ש פירש לאחר שהוציאו השכר הראשון מהתמרים עושים כפסולת התמרים שכר ונקרא פירוזמא. ויש שפירשו שכר מתוק. **חריפא.** משכר זה שהוא טוב ומשובח מהאחר. לא אמרו כלך אצל יפות. שמוציל לפי שנעל מבעל [בבית] שלא כרשות דניכא דגלי אדעתיה דניחא ליה אלא לענין תרומה בלבד דאמרינן מדקאמר הכי ניחא ליה. הדא לתרום הוא עומד ורמיא עליה ההוא מצוה, אבל בדבר אחר שנוטל משלו והוא אינו חייב לתתן לו, האי דקאמר הכי מיטים דלא

[א] מיי' פ"ט מהל' אישות הל"י סמג עשין מח כ"ש אלה"ע סי' כח סעי' ב: [ב] מיי' שם הל"י טור ש"ע שם סעי' ח: [ג] מיי' שם הל"ע טור ש"ע שם סעי' יח: [ד] מיי' שם הל' ח סמג שם טוש"ע שם סעי' ח: [ה] מיי' פ"ד מהל' תרומות הל"ג [טוש"ע י"ד סי' שלא סעיף לא]: [ו] מיי' פ"ה מהל' אישות הל"ב: [ז] מיי' פ"ד מהל' אישות הל"ג:

מוסף תוספות

א דשניהם אינם יכולים לקדש ולא חל עליה הקדש כי' ל ואפילו מדרבנן. רשב"א. ב. והקדש וקדושין ענין אחד ה' כדאמרינן בפ"ק דאסר לה א. ע"ש בהקדש. תוס' הרא"ש. ג. שמתחילה לא נעשה שליח מ' חמא אלא לבינונית. רש"ן. ד. כיון דאינה יכולה לי' נול אלא א"כ נותן לה א"כ יכ. בהנאה זו שוה פרוטה ור' ה מקודשת אפילו לא יד ב לה מידי. תוס' הרא"ש. ה. שכר הפעולה. תוס' הרא"ש: כמו פועל שראוי לי' ן עליה שכר. תוס' רשב"ץ. ו. דאין מכר חל עליו ולא מו' ר"ב אינו לו כלום. תוס' הרא"ש. (וע' חזו"א נשים סי' קכח). ז. ולא קתני עזרת יש' ראל מקודשת מעזרת נשים שא' ין נשים נכנסות שם אלא לצ' ורך אלמא דליכא איסורא. תו' ז' הרא"ש. ח. ומשום דנקט מי' תא דלא שכיח כעס ר' יהו' דה ולא השיבו. שיטה לא נודע למי. [וע' תוס' הרא"ש שי' שב פ"ה]. ט. ור' יוסי סבר כא' ם ולא איצטריך כאש אלא לא' ונקי מן לך שלא תדרוש לך לכל צרכיך. תוס' הרא"ש. י. י"ל דאצטריך לך לשום דרשא. תוס' הרא"ש.

תוס' ר"י הזקן

הא דשדיך. נתרצית להתקדש לו. כי קביליתה לגזל דידה בתורת קדושין אחליתה, אבל היכא דלא שדיך וקאמר לה הר' את מקודשת לי בזה וקבלה ושתקה יכלה למימר אין שקלי ודידי שקלי ולא בתורת קדושין לקחתים שלא מחלתי לו הגזלה, אבל כי שדיך לא יכלה למימר הכי. אבל אי אמרה אין כשקבלה אפילו לא שדיך מעיקרא מקודשת. משכלא. ספל מים. להא דר' שמעון. בטהרות היא [כלים פכ"ו מ"ח] ומייתינן [לד] במרובה [ב"ק סו. כ] עורות של גזלן אין מחשבה מטמאין. פי' אם חשב לעשות מהם כלים מקבלים טומאה שהגזלן קנה ומחשבת בעלים מורידים העור לידי טומאה* ואע"ג דיאוש כדי לא קני, הא איכא יאוש ושינוי השם. והני דר' דסתם גזלה** מסתמא לא מתיאשי בעלים מינה דכיון דידע מי גזלו אמר אע"ג דלא מצי למגבא מינה [השתא] אגינא מינה דימנא אחרינא. ושל גנב מחשבה מטמאין. פי' דסתם גנבה מייאש מינה דלא ידע מי גנבו ור' שמעון אומר חלוף הדברים. פי' דכיון דידע מי גזלו ולא מצי למגבא מינה מייאש מינה, אבל מגנבה לא מייאש דסבר בכל יומא, יום יום אתקיר מי גנב ואתבענו. והלכתא כרבי: דבסתם גזלה אינה מקודשת. והא אסיקנא פרק הגחל ומאכיל [ב"ק קיד. א] לא שנא אלא בליסטים ביבר כוכבים, אבל בליסטים ישראל אחמא ומי יאושי מייאש. פירושי דוקא לסטים שאינו מזדין דכיטמר מאינשי גנב הוא. בתם גנבה מקודשת. פי' סתם דלא ידעינן אי נתייאשו בעלים או לא. מוזא דסמכי. מלא היד של ראשי בצלים, ולפי שיש בהם גדולים וקטנים אמר ליה מאן פלא לך שהרי שיר בזה חלק לבעל הגינה. כישא. אגודה שדרך הבצלים לחלקן באגודה ואין צריך אדם לחלוק שחלקים שוים הן. פי' סמכי אשקלונ"ש. גינא או (אריתא) [אריסא] גרסינן. ההוא גברא [גרסינן]. אי שהשכר והכלי היה מבעל הבית ולא היה מהמקדש. וי"ש גרים ההוא סרסיא והוא האיש העושה שכר לבעלי בתים. פירזומא. כלי קטן שנותנים בו שכר. ורש"ש פירש לאחר שהוציאו השכר הראשון מהתמרים עושים כפסולת התמרים שכר ונקרא פירזומא. ויש שפירשו שכר מתוק. **חריפא.** משכר זה שהוא טוב ומשובח מהאחר. לא אמרו כלך אצל יפות. שמוציל לפי שנעל מבעל [בבית] שלא כרשות דניכא דגלי אדעתיה דניחא ליה אלא לענין תרומה בלבד דאמרינן מדקאמר הכי ניחא ליה. הדא לתרום הוא עומד ורמיא עליה ההוא מצוה, אבל בדבר אחר שנוטל משלו והוא אינו חייב לתתן לו, האי דקאמר הכי מיטים דלא

והא מתניתין דגזל דידה וקאמר רב אינה מקודשת לא קשיא [א]הא דשדיך הא דלא שדיך ההיא איתתא דהוה קא משיא כרעא [ב]במשיכלא דמיא אתא ההוא גברא חטף זוזי מחבריה ושדא לה אמר לה מיקדשת לי אתא ההוא גברא לקמיה דרבא [ג]אמר ליה דחש להא [ד]דר' שמעון דאמר סתם גזילה יאוש בעלים הוי [ה]ההוא אריסא דקדיש [ו]במוזא דשמכי אתא לקמיה דרבא אמר ליה מאן אחלך והני מילי במוזא אבל כישא מצי אמר ליה אנא שקלי כישא שקיל את כישא כישא כי כישא ההוא סרסיא דקדיש [ז]בפרומא דשיכרא אתא מריה דשיכרא אשכחיה אמר ליה אמאי לא תיתיב מהאי חריפא אתא לקמיה דרבא [ח]אמר [ט]לא אמרו כלך אצל יפות אלא לענין תרומה [י]כיצד [יא]אמרו [יב]תורם שלא מדעת תרומתו תרומה הרי שירד לתוך שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות אם חושש משום גזל אין תרומתו תרומה ואם לאו תרומתו תרומה ומנין היה יודע אם חושש משום גזל אם לאו הרי שבא בעל הבית ומצאו ואמר לו כלך אצל יפות אם נמצאו יפות מהם תרומתו תרומה ואם לאו אין תרומתו תרומה היו הבעלים מלקטים ומוסיפים בין כך ובין כך תרומתו תרומה אבל הכא משום כיסופא הוא דעבד ואינה מקודשת: **מתני'** [יג]המקדש בחלקו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים אינה מקודשת [יד]במעשר שני בין שוגג בין מזיד לא קידש דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר [טו]בשוגג לא קידש במזיד קידש ובהקדש במזיד קידש ובשוגג לא קידש דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר [טז]בשוגג קידש במזיד לא קידש: **גמ'** נימא מתניתין דלא כרבי יוסי הגלילי [יז]דתניא [יח]ומעלה מעל בה' לרבות קדשים קלים שהן ממונו דברי ר' יוסי הגלילי אפי' תימא ר' יוסי הגלילי כי קאמר ר' יוסי הגלילי

והא מתני' כגזל דידה. דקתני שלהן היתה ודייק רב מינה דאינה מקודשת אי לאו דשביעית הואי: **הא.** דקתני מקודשת: **כדשדיך.** מקמי הכי [יט](ונתרלה) להתקדש לו דכי קבליתה לגזל דידה [כ]בשם קידושין אחלתיה: **משילנא.** ספל: **דרבי שמעון.** בסדר טהרות (כלים פרק כו משנה מ) ומייתינן לה בגמ' להגחל (ב"ק דף קיד.) עורות של גנב אין מחשבה מטמאתן ושל גזלן מחשבה מטמאתן דקסבר כיון דידע מאן גזליה ולא מצי לאגבויי מיניה אייאוסי מייאש: ה"ג **ההוא אריסא דקדיש במוזא דשמכי.** מלא יד של בצלים: **מאן אחלך.** מי מחל לך חלקו של בעל הבית: **אכל כישא.** אגודה שדרך הירק להיות מתחלק [כא]באגודות וכל האגודות הן שוות אם נטלתי אחת עול אתה אחת: **ההוא סרסיא.** עושה שכר מתמרים של בעל הבית למחצית שכר וחבירו בב"מ בפרק המפקיד (דף מב.): **בפרזומא דשכרא.** לאחר שהוציא ממנו המשקה: **מהאי חריפא.** יש שהוא טוב מחבירו שלא נתנו בו מים [כב]פעמים הרבה ויש לו לחלוקת לתת עוד טעם במים [כג]אחרים: **לא אמרו כלך אצל יפות.** שיועיל למי שנטל את של בעל הבית שלא ברשות דניחא לי' ליה אלא לענין תרומה בלבד דהא לתרומה הן עומדות אבל לענין מי שנטל לעצמו משום כיסופא הוא דקאמר ליה דלא נכסוף אבל למפרע לא ניחא ליה: **אם חושש משום גזל.** אם מקפיד בעל הבית על מה שעשה ודומה לו שגזלה: **אין תרומתו תרומה.** דהשתא ודאי הכי קאמר ליה אם מצאת עוד יפות מאלו היית גוזלן: **כן כך וכן כך.** בין שיש יפות בין שאין יפות מהן: **מתני' נחלקו.** שחלק עם אחיו הכהנים: **במעשר שני כו'.** דקסבר ר' מאיר מעשר ממון גבוה הוא: **ר' יהודה אומר במזיד קידש.** דמעשר ממון הדיוט הוא: **בשוגג לא קידש.** בגמ' מפרש לה: **ובהקדש כו'.** וטעמייהו מפרש בגמרא: **גמ' כה' לרבות קדשים קלים.** להתחייב עליהם קרבן שבועה אע"ג דאין נשבעין על הקדשים[כד] והנשבע עליהם והודה אינו מביא אשם של שבועת הפקדון דוכתם בעמיתו כתיב[כה] הני איתרבו להו מבה' וכתם בעמיתו נמי קרינא בהו לפי שהן ממונו: **כי קא זכו.** בין בהנים בחזה ושוק בין בעליה בבשר: **משלחן גבוה.** הקרבת אימורים וזריקת הדם מתיר הבשר [כו]: **המקדש בחלקו.** לאחר שחלקוה ולא קתני המקדש בקדשים קלים: **קנטרניס.** מקניטים: **לקפחני.** כמו לקפח את שוקיו (סוטה דף מד.) לקנא רגלינו בהלכות להודיע שהם חריפים ואין עומד כנגדם: **וכי אשה בעזרה מנין.** דקתני קדשי קדשים והרי אם יוליאוס מוץ לעזרה אפילו לעזרת נשים הם נפסלים ביוצא[כז] ונשים אין נכנסות לה כלתנן בחבות הטומאות בפ"ק דמסכת כלים: **לבתו.** קטנה או נערה: **דחקה ונכנסה מהו.** וכי לא הוצרכנו לשאול בנית המדרש מה יאמרו אם קדשה אם קידושין הם אם לאו: **לכל צרכיך.** ואפילו לקדש בו אשה: **נאם.** מלקו של אהרן הושוה לחלקו של מזבח מה מזבח לאכילה אף כהן לאכילה ולא לדבר אחר: נמנו

*יראה ר"ל אם ידוע שמתייאשו הבעלים מקבלים שמאה שהנוזן קנה ביאוש ומחשבת הבעלים מזרידה הכו' ודו"ל. **נראה דצ"ל ונ"ה דוקא ב"דוש שמתייאשו הבעלים אבל סתם גזילה וכו' (ד"ה) ואולי צ"ל ו"ת"ק דר' שמעון סבר דסתם וכו'.

ב) [שבת עז:], ג) ב"ק קיד., ג) [בערוך ערך מוחז פי' מוחז דשמכי דאמי בגלים וכן פי' רב אלפס], ד) [כתב רב אלפס פי' נאון פרומת דשכרא כלי קטן וכו' ומסתברא כדפי' גאון וכו' ע"ש], ה) ב"מ כב., ו) תוספתא פ"ק דתרומות ה"ה, ז) [בכמ"ר: המוסכן], ח) ב"ק יב., ט) בכורות ט: [לקמן מו.], י) ב"ק יב: תמורה ח. בכורות עג. ב"מ קכג: [מחוס קיד.], כ) [ביצה כח. ע"ש], ל) מוד מט., מ) ["עליהם" ליתא בכמ"ר ודפו"ר, ובכמ"ר ומהר], נ) [מיר נ.], ס) [ומתרלינן], ע) [כרי"ן: נשם], פ) [כרש"י שבגרי"ף: כגאגודות הם"ד, ומתר"ד כשא כי כשא. כל האגודות וכו'], צ) [כרש"י שבגרי"ף: כי אם פעם אחת], ק) [שם נוסף: ומן לה מן המעשן], ר) [ב"מ נו ע"ב], ש) [ויקרא ה. כא], ת) [פסחים עז ע"ב], א) [שם פב ע"ב], ב) [בדפו"ר נוסף: דהא הוי דמי בדמיו], ג) [וס לוסופיס: עוות נשים מקודשת ממנו מ"ש טעול יוס נכנס לשם. (הר"ש מדעבויא)], ד) [לעיל נו ע"ב], ה) [נדל"ל: הכי פירוש אילו מלאת יפות מהם היית נוטלן], ו) [ב"מ נו ע"ב].

תורה אור השלם

1. נֶפֶשׁ כִּי תַחֲטֶא וּמָעֲלָה מָעַל בַּיְיָ וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן אוֹ בִתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְּגָזֵל אוֹ עָשַׁק אֶת עֲמִיתוֹ:
וַיִּקְרָא ה כא

2. זֶה יִהְיֶה לְךָ מִקְדַּשׁ הַקֳּדָשִׁים מִן הָאֵשׁ כָּל קָרְבָּנָם לְכָל מִנְחָתָם וּלְכָל חַטָּאתָם וּלְכָל אֲשָׁמָם אֲשֶׁר יָשִׁיבוּ לִי קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים לְךָ הוּא וּלְבָנֶיךָ: במדבר יח ט

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

תוס' ר"י הזקן (המשך)

לכסיף הוא דקאמר ולעולם לא ניחא ליה אלא אומר כך שלא יתבייש חברו. וליקט. לצורך בעל הבית. אם חושש משום גזל. אם מקפיד בעל הבית על מה שעשה ודומה לו שגזלו, והא דקאמר כלך אצל יפות[ט] אילו מצאת יפות היית גוזלם. משום כסופא. כדפרישנא ואינו מוחל לו שלקח. ואע"ג דמשמע מהאי טעמא דיאוש שלא מדעת קני אבל לאביי דאמר יאוש שלא מדעת לא קני [קשה] מהאי בריתא כי נמצאו יפות מהם תרומתו תרומה, ואמאי הא בעידנא דתרם לא הוה ידע, תרגומא רבא אליבא דאביי בשעשאו שליח כדאיתא התם [ב"מ כב. א], אלמא לאביי דהלכתא כוותיה אם לא עשאו שליח כי אמר כלך אצל יפות אפילו בתרומה לא מהני האילא ולא ידע בעת שתרם וכ"ש בשאר דברים. ואפילו הכי הוצרכו לכתוב הרי"ף והרא"ם [אישות פ"ה ה"ח] האי טעמא דמשום כסופא הוא דקאמר, להודיע שאם אמר לו כזה הלשון אפילו קודם שקדשה כגון שאמר לבעלים אקדש אשה בדבר זה והשיבו הבעלים אמאי לא תתיב ליה דבר זה שהוא טוב והלך זה וקדשה שלא בפניו ושלא בידיעתו שאינה מקודשת, דמשום כיסופא הוא

נמנו וגמרו. (ה)למנין ורבו האומרים אינה מקודשת וכטלו המועטים וחזרו בהם וגמרו לומר אינה מקודשת: עדיין היא מחלוקת. לא עמדו למנין ולא חזר בו ר' יהודה: כוותיה דר' יוחנן מסתברא. דחזר בו ר' יהודה: שאין חולקין מנחות כנגד זבחים. כפי דמיס לומר טול אתה מנחה ואני אזיר אזיר ושוק לו בשר חטאת ואשם: כל מנחה. משמע שבמנחה עצמה יחלקו כל בני אהרן: יכול. לא הוצרך הכתוב אלא שלא יחלקו מנחות כנגד זבחים והדין נותן שהרי לא קמו בכל מקום מנחות תחת זבחים בדלות דבקרבן עולה ויורד מביא עני עופות תחת בהמה: וזבחים. היינו בהמה הטעונה זריקה בסכין: אכל יחלקו מנחות. כנגד חטאת העוף: שהרי קמו תחתיהן בדלות. דכתיב במטמא מקדש ובשמיעת קול (ויקרא ה) ואם לא תשיג ידו לשתי תורים והביא את קרבנו אשר חטא עשירית האיפה: וכל נעשה במרחשת לכל בני אהרן תהיה. דכולהו קרבי יתירי נינהו דמצי למיכתב כל מנחה לכל בני אהרן תהיה למה ליה לפרושי כל מיני מנחות: ה"ל ועל מחבת וגו'. אם אינו ענין למנחות כנגד (ה)זבחים שאינן מינן תניהו ענין לזבחים ועופות: יכול. לא מיעט הכתוב אלא שלא יחלקו עופות כנגד זבחים והדין נותן שהעופות מעשיהן ביד מליקה בצפורן והזבחים מעשיהן בכלי בסכין: מחבת ומרחשת. כליס היו במקדש וכל המנחות הנקמצות טעונות לוג שמן. ומחבת נפה ואינה עמוקה (ה) ומתוך שהיא רחבה ונפה הסולת מתפשט (ו)בכולו והאור שורף את שמנה לפיכך מעשיהן קשים ומרחשת עמוקה ואין האור שורף את השמן לפי שנבלע בעובי החלות לפיכך מעשיהן רכין: אכל יחלקו מחבת כנגד מחבת. טול אתה חלקי במנחת (ה) לאודן ואני אטול חלקך במנחת שמעון: יכול לא יחלקו. קרבן כנגד חבירו בקדשי קדשים כמו מנחה אבל יחלקו קרבן כנגד חבירו בקדשים קליס דאית להו זכייה בגוייהו ויכול למכור חלקו בקרבן זה בשביל זה: איש לאחיו. למעוטי קטן: אפי' בעל מום. שאף הם היו מתליעים בעליס (ז) ומפסיטים ומנתחים ושוחטים: ספרא. תורת כהנים והא בתורת כהנים איתא אלמא לית בה דין שאר חלוקות בעילוי דמיס ושמעינן מינה דלאו ממונו הוא אלא משלחן גבוה הוא דזכו: הלנוען מושכין ידיהם ממנו. גבי לחם הפנים תניא (ח) ארבעים שנה ששימש שמעון הצדיק נשתלחה ברכה בלחם הפנים וכל כהן המגיעו כזית יש אוכל ומותיר מכאן ואילך נשתלחה מארה בלחם הפנים וכל כהן (ט) המגיעו כפול הלנוען מושכין ידיהם ממנו דלא מהני להו מידי והגרגרנין חולקין. וקס"ד דהאי חולקין לאו ליטול חלקו המגיעו קאמר כיון דנשתלחה בו מארה כפול לגמרי חזי אלא חולקין דרך עילוי מניח חלקו לחבירו ונוטל כנגדו במקום אחר אלמא אית בהו דין חלוקה ועל כרחך הא ר' יהודה היא דאמר ממונו הוא. ומשני לעולם אין בו דין חלוקה ומאי חולקין חלקו המגיעו קאמר ובעוד שהיתה בו ברכה: מאי קרא. דאמרן לשון חמסן: אשרו חמוץ. החזיקו יד הגזל להגילו מיד עושקו: ולא אשרו חומץ. לא גרסינן הכא אלא בנבא קמא (דף מו:) (ט) גבי מנין שנזקקין לנובע תחלה: משמיה דגמרא. כך נקבעה בגמרא ושגורה בפי בני בית המדרש: דלא כתיב לה'. מלמד שהתא שלו אבל תרומת ה' שנה עליה הוא: והרי אלה לו' וחנן המקדש בתרומות. כל תרומות במשמע ואלה נמי תרומה היא דכתיב (במדבר טו) מראשית עריסותיכם תתנו לה' תרומה: וחנן המקדש בפירות שביעית מקודשת. דקתני (לעיל דף נ:) ושל שביעית היתה ואמרו חכמים אין אחיות מקודשות הא נכריות מקודשות: הוא כישראל כתיב. והס קרויס קדש לה': ולאו

וסמיך ליה אם על תודה. ולא"ת והא מוקמינן לה כר' יהודה ור' יהודה לא דרים סמוכים אלא במשנה תורה כדאיתא בריש יבמות (דף ד.) (ט) וי"ל דלאו סמוכים ממש דרים אלא וי"ו מוסיף על ענין ראשון דכתיב (ויקרא ז) וזאת תורת זבח השלמים (א):

נמנו וגמרו שאין חולקין בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים לא קידש ורב אמר עדיין היא מחלוקת אמר אביי כוותיה דר' יוחנן מסתברא (ה)דתניא (א)מנין שאין חולקים מנחות כנגד זבחים ת"ל (ב)וכל מנחה אשר תאפה בתנור [2]לכל בני אהרן תהיה יכול לא יחלקו מנחות כנגד זבחים שלא קמו תחתיהם בדלות אבל יחלקו מנחות כנגד עופות שהרי קמו תחתיהן בדלות ת"ל [1]וכל נעשה במרחשת לכל בני אהרן תהיה (ג)יכול לא יחלקו מנחות כנגד עופות שהללו מיני דמים והללו מיני קמחים אבל יחלקו עופות כנגד זבחים שהללו והללו מיני דמים ת"ל [1]על מחבת יכול לא יחלקו עופות כנגד זבחים שהללו מעשיהם ביד והללו מעשיהם בכלי אבל יחלקו מנחות כנגד מנחות שהללו והללו מעשיהם ביד ת"ל [2]וכל מנחה בלולה בשמן לכל בני אהרן יכול לא יחלקו מחבת כנגד מרחשת ומרחשת כנגד מחבת שזו (ג)מעשיהם רכים וזו מעשיהם קשים אבל יחלקו מחבת כנגד מחבת ומרחשת כנגד מרחשת שהללו והללו מעשיהם קשים אי נמי מעשיהם רכים ת"ל [2]וחרבה לכל בני אהרן תהיה יכול לא יחלקו (ד)בקדש הקדשים אבל יחלקו בקדשים קלים ת"ל [2]איש כאחיו וסמיך ליה [3]אם על תודה כשם שאין חולקין בקדשי קדשים כך אין חולקים בקדשים קלים איש [3]איש חולק אפי' בעל מום ואין הקטן חולק ואפי' תם (ה)סתם ספרא מני ר' יהודה והוא קאמר דלית בה דין חלוקה כלל ש"מ אמר רבא וכרב מי לא תניא (ו)והתניא הצנועים מושכין את ידיהם והגרגרנים חולקים מאי חולקים חוטפים כדקתני סיפא מעשה באחד שחטף חלקו וחלק חברו והיו קוראין אותו בן חמצן עד יום מותו אמר רבה בר רב שילא מאי קראה [4]אלהי פלטני מיד רשע מכף מעול וחומץ (ז)רבה אמר מהכא [5]למדו היטב דרשו משפט אשרו חמוץ: מעשר שני בין בשוגג בין במזיד לא קידש דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר שוגג לא קידש מזיד קידש (ח)וכו': מנא הני מילי אמר רב אחא בריה דרבא משמיה דגמרא [6]וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ לה' הוא קדש לה' לה' הוא ולא לקדש בו אשה הרי תרומת מעשר דכתיב [7]כן תרימו גם אתם תרומת ה' ותנן (ט)המקדש (י)בתרומה מקודשת דלא כתיב ביה לה' והרי חלה דכתיב בה [8]תתנו לה' ותנן (כ)המקדש בתרומות מקודשת דלא כתיב ביה קדש והרי (ל)שביעית דכתיב בה [9]יובל הוא קדש תהיה לכם ותנן המקדש בפירות שביעית מקודשת דלא כתיב ביה לה' והרי תרומה דכתיב [10]קדש ישראל לה' ראשית תבואתו ותנן המקדש (מ)בתרומה מקודשת ההוא בישראל כתיב ולאו

איש חולק **ואפי' בעל מום.** ולאו מהכא נפקא אלא מקרא אחרינא דכתיב (ויקרא ו) כל זכר לרבות בעל מום (ב) ולא אצטריך להך דרשא דהכא אלא לומר לך שאין כהן קטן חולק ואפי' תם:

וקאמר דלית בה דין חלוקה כלל. פירוש שאינו יכול ליטול ממון אחר של חבירו כדמפרש בברייתא אבל אין לפרש אין דין חלוקה כלל אפי' מייניה וביה דהא אשכחן בכמה דוכתין חלוקה גבי קדשים כדתנן פרק שואל (שבת דף קמח:) (ג) מטילין חלבים בקדשים ובפ"ק דפסחים (דף ג:) נמי הגיעני כפול וכיון דלית בה דין חלוקה אינו יכול לקדש בו אשה דהא תניא:

מאי חולקין חוטפין. כלומר לעולם אין בו דין חלוקה והאי חולקין חלקו המגיעו קאמר וכשאינו מגיע לו כי אם מעט חוטף חלק חבירו ואוכלו כדקתני סיפא מעשה באחד שחטף חלק חבירו וא"ת כיון שדרכן לחטוף אאחי קרו לההוא חמצן חופי מאחרים וי"ל לפי שחטף חלק הגרגרן כמותו אבל האחרים לא היו חוטפין אלא מחלק הנמוען כמושכין ידיהם:

איהו

קמג א מיי' פ"י מהל' מעשה הקרבנות הלכה טו:

קמד ב מיי' שם הל"ז [ופ"ו מהל' בית המקדש הל' יב]:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה נמנו וגמרו עמדו למנין:

מוסף רש"י

שאין חולקין מנחות כנגד זבחים. אלא יאמר הכהן לחבירו טול אתה זבחים ואני מנחות (מנחות עב.). לכל בני אהרן. משמע כולם יאכלו ממנה (שם עג. מנחת"ר). אלא יחלקו זה כנגד זה אלא כן כולם יחלקו המנחות (מנחות שם). שלא קמו. מנחות תחת זבחים, בדלות. דמי שנתחייב עולה לו חטאת אין מביא מנחתיה מנחה, אבל מביא מחתיה תורים (שם מכח"ר). שאין מביא מנחה אלא בדלי דלות, שנאמר אם לא תמצא ידו וגו' עד ולקח שתי תורים (מנחות שם). שהרי קמו תחתיהן בדלות. מנחות קמו תחת עופות דכתיב בויקרא ואם לא תשיג ידו לשתי תורים (שם מכח"ר). שהמחוייב קינין ואין לו יכול להביא מנחה (מנחות שם). לכל בני אהרן תהיה. אכולה קרא קאי (שם מכח"ר). ת"ל על מחבת. מרבויא דקרא דהא ממילא ידענא דמחבת כשאר מנחות ואם אינו ענין לה תניהו לזבחים ועופות (שם). מעשיהם ביד. מליקה בצפורן, מעשיהם בכלי. בסכין (מנחות שם). יכול לא יחלקו בקדש הקדשים. כגון חטאת כנגד חטאת ואשם כנגד אשם (שם מכח"ר). ולא מנחת מאפה כנגד מנחת הסולת, דכולם קדשי קדשים הן (מנחות שם). אבל יחלקו בקדשים קלים. כגון שלמים כנגד תודה (שם). שלמים כנגד שלמים דהא לא גלי קרא אלא גבי מנחה דקדשי קדשים היא (שם מכח"ר). וסמיך ליה אם על תודה. דמקרא נדרש לפנים ולאיתקוש קדשים קליס לקדשי קדשים למנחות לענין חלוקה (מנחות שם). ואין קטן חולק. אבל אוכל בחלק אביו (שם).

מוסף תוספות

א. וגומ' (ו)אם על תודה יקריבנו. תוס' טור. (וע"ל מהרש"ל).

תוס' ר"י הזקן

דגמרא. כך נקבעה בבית המדרש ושגורה בפי התלמידים.

מסורת הש"ס

(ה) מנחות עב., (ב) שם עג., (ג) [בכמ"י: מעשיה, וכן נסמוך], (ד) [בכמ"י: בקדשי קדשים], (ה) [שבת קלו. ערוכין לו: וש"נ], (ו) יומא לט. [חולין קלג.], (ז) [בכמ"י ודפו"ר: רבא, וכ"ה ביומא], (ח) [ר"יכו' ליתא בדפו"ר ולבאורה הוא מיותר], (ט) [לקמן נח.], (י) ל"ל בתרומות, (כ) בכורות כט. לקמן נח., (ל) [בכמ"י: והרי יובל. ועיין פורת יוסף], (מ) ל"ל בתרומות, (נ) [ל"ל כנגד מיני דמים שאינן. (רש"ש.)], (ס) [עי' מנחות סג ע"א], (ע) [בדפו"ר: בכולה], (פ) [בדפו"ר יוסף: מחבת], (צ) [מידות פ"ב מ"ה], (ק) [יומא לט ע"א], (ר) [ל"ל מגיעו], (ש) [עי' סנהדרין לה.], (ת) [שם ד"ה וכו'], (א) [וע"ע בתוס' יומא ד. ד"ה וכו' כו' ובתוס' מנחות עג. ד"ה תלמוד לומר], (ב) [זבחים לט ע"א], (ג) [שם [קמט ע"ב] ד"ה מטילין],

תורה אור השלם

1. וְכָל מִנְחָה אֲשֶׁר תֵּאָפֶה בַּתַּנּוּר וְכָל נַעֲשָׂה בַּמַּרְחֶשֶׁת וְעַל מַחֲבַת לַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אֹתָהּ לוֹ תִהְיֶה: ויקרא ז ט
2. וְכָל מִנְחָה בְלוּלָה בַּשָּׁמֶן וְחֲרֵבָה לְכָל בְּנֵי אַהֲרֹן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו: ויקרא ז י
3. אִם עַל תּוֹדָה יַקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב עַל זֶבַח הַתּוֹדָה חַלּוֹת מַצּוֹת בְּלוּלֹת בַּשָּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן וְסֹלֶת מְרֻבֶּכֶת חַלֹּת בְּלוּלֹת בַּשָּׁמֶן: ויקרא ז יב
4. אֱלֹהֵי פַּלְטֵנִי מִיַּד רָשָׁע מִכַּף מְעַוֵּל וְחוֹמֵץ: תהלים עא ד
5. לִמְדוּ הֵיטֵב דִּרְשׁוּ מִשְׁפָּט אַשְּׁרוּ חָמוֹץ שִׁפְטוּ יָתוֹם רִיבוּ אַלְמָנָה: ישעיהו א יז
6. וְכָל מַעְשַׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ מִפְּרִי הָעֵץ לַיְיָ הוּא קֹדֶשׁ לַיְיָ: ויקרא כז ל
7. כֵּן תְּרִימוּ גַּם אַתֶּם תְּרוּמַת יְיָ מִכֹּל מַעַשְׂרֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יְיָ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן: במדבר יח כח
8. מֵרֵאשִׁית עֲרִסֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ לַיְיָ תְּרוּמָה לְדֹרֹתֵיכֶם: במדבר טו כא
9. כִּי יוֹבֵל הוּא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם מִן הַשָּׂדֶה תֹּאכְלוּ אֶת תְּבוּאָתָהּ: ויקרא כה יב
10. קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיְיָ רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ כָּל אֹכְלָיו יֶאְשָׁמוּ רָעָה תָּבֹא אֲלֵיהֶם נְאֻם יְיָ: ירמיהו ב ג